

DEUTSCH ALS FREMDSPRACHE I i II S PRIMJEROM JEDNE OD MOGUĆNOSTI RADA S TIM TEČAJEM

1. Nedavno se u nekim našim školama pojavio kao priručnik za učenje njemačkog jezika tečaj *Deutsch als Fremdsprache I i II*, u izdanju Klett Verlagsa. Autori tečaja su suradnici *Goethe-Instituta* u Münchenu: dr Korbinian Braun, dr Lorenz Nieder i Friedrich Schmöe, a *Goethe-Institut* primjenjuje tečaj u nastavi njemačkog jezika u okviru svojih kursova za odrasle polaznike. *Deutsch als Fremdsprache I* namijenjen je početnicima, a broj II je završni dio. U okviru tečaja obuhvaćena je cjelokupna gramatika tako da student, pošto je obradio prvi i drugi dio, može samostalno nastaviti sa svojim usavršavanjem.

Tekstovi tečaja veoma su dobro opremljeni dodatnim auditivnim i vizuelnim materijalom, kao i dodatnim priručnicima. U okvir tečaja ulaze dijapozitivi, crno-bijeli i u boji, magnetofonske vrpce i gramofonske ploče, poseban priručnik s testovima i strukturalnim vježbama, priručnik s dijaloškim vježbama i, konačno, poseban priručnik za nastavnike s detaljnim uputama za obradu vježbi.

Svaka pojedina vježba u svojoj unutrašnjoj strukturi obuhvaća tri cjeline koje su međusobno tematski i gramatički povezane. Uz svaki od ta tri dijela predviđen je i auditivni i vizuelni materijal. Prvi dio vježbe sadržava svakodnevni dijalog s četiri dijapozitiva u crno-bijeloj tehnici i snimljenim tekstom, drugi dio predstavlja originalan književni tekst iz XX st. Autori su izabrali kraće odlomke iz djela književnika s cijelog njemačkog govornog područja (magnetofonske vrpce uz taj dio mogu se posebno naručiti). Vježba završava informacijom o životu u SR Njemačkoj uz četiri dijapozitiva u boji.

S obzirom na svoju strukturu i opremljenost taj bi se tečaj mogao koristiti kao osnovno nastavno sredstvo u nastavi drugog stranog jezika, djelomično u nastavi prvog stranog jezika, a pruža i velike mogućnosti kao dodatno nastavno sredstvo. Međutim, mislim da je preporučljivo da nastavnik u početku rada s *Deutsch als Fremdsprache* odabere taj tečaj kao osnovni udžbenik u nastavi na određenom stupnju, pa tek kad stekne dovoljno iskustva i kad detaljno upozna strukturu tečaja da se upusti u opširnije kombinacije s ostalim pomagalima.

Deutsch als Fremdsprache II odabrala sam kao osnovni udžbenik u III razredu gimnazije, prvi strani jezik. Prema planu namjeravala sam tokom godine obraditi sve vježbe, ali se pokazalo da su mogućnosti rada veće nego što sam predvidjela pa će mi šest od ukupno 18 lekcija ostati za sljedeću školsku godinu. U IV razredu ću te vježbe obraditi kao dodatni materijal uz ostale udžbenike.

Na ovom bih mjestu htjela pokazati primjer rada s trećim »dokumentarnim« dijelom lekcije, koji autori nazivaju *informacija*. Taj dio pruža informacije o zemlji čiji jezik učenik uči. Na taj način on može lakše shvatiti sredinu iz koje jezik potječe, a time i sam jezik. Nastavnik pak ovdje nalazi izvor zanimljivih tema za vođenje razgovora.

2. Tema sata koji želim prikazati bila je *Deutschsprachige Länder*. Sat je bio zamišljen kao sat usmjerenog razgovora s osnovnim ciljem — uvježbavanje sposobnosti govora. Na raspolaganju sam imala četiri dijapozitiva u boji sa slikama Beča, Weimara, Züricha i Vaduza. Uz pojedine slike je u priručniku za nastavnike odštampan komentar. Zbog njegove dužine morala sam ga preraditi jer u protivnom slučaju ne bih sve četiri zemlje stigla obraditi tokom jednoga sata.

I učenici su se kod kuće pripremili za sat. Cijeli je razred iz knjige *Deutsch als Fremdsprache II* pročitao kraći tekst: *Die deutsche Sprache in Mitteleuropa*, a pojedinci su spremili referate na osnovi redovitog udžbenika za III razred gimnazije. Odabrala sam tekstove: *Die Wahl der Hauptstadt, Kleines Land — große Männer, Die deutsche Sprache*. Prije početka rada podijelila sam svim učenicima umnožene natuknice, prema kojima će ponoviti sadržaj komentara pošto ga budu čuli. Tokom sata moja se aktivnost sastojala uglavnom u upravljanju tokom rada, a učenici su sami čitali komentare, referirali o onome što su pročitali kod kuće i prema natuknicama komentirali sadržaj dijapozitiva. Prema potrebi pomagala sam im pitanjima.

3. Artikulacija sata. *Uvodni dio*. Nakon najave teme *Deutschsprachige Länder* učenici su čuli kraću informaciju o njemačkom jeziku prema tekstu *Die deutsche Sprache*. Drugi učenik govorio je o rasprostranjenosti njemačkog jezika u Evropi prema *Deutsch als Fremdsprache II*.

Centralni dio sata. U obradi pojedinih zemalja krenula sam slijedećim redom: Austrija, Njemačka, Švicarska, Lichtenstein.

A. *Austrija* — dijapozitiv prikazuje Schönbrunn s parkom.

Natuknice: 1) Bundesstaat: 9 selbstständige Länder; 2) Einwohnerzahl: 7,5 Mil.; 3) Geographisch: Alpenland (Touristen); 4) Hauptstadt: Wien, nahezu 2 Mil. Einwohner, Lage, Musik, Charme — Anziehungspunkt für Touristen; 5) Schönbrunn: erbaut 18. Jahrhundert, Park — barocke Gartenkunst.

B. *DR Njemačka* — dijapozitiv prikazuje Nacionalno kazalište u Weimaru sa spomenikom Goetheu i Schilleru.

Uz ovaj komentar jedna je učenica objasnila zbog čega je 1919. ustav donesen u Weimaru. Za to se pripremila prema tekstu: *Die Wahl der Hauptstadt*.

Natuknice: 1) Das Deutsche Reich: Nachfolgestaaten: BRD, DDR; 2) Gemeinsam: Einheit der Sprache, Kultur; 3) DDR: ca. 17,5 Mil. Einwohner; 4) Weimar: Stadt deutscher Kultur (Bach, Goethe, Schiller), 1919 im Nationaltheater — Deutsche Nationalversammlung, erarbeitet die Verfassung 1919—1933; Weimarer Republik.

C. *Švicarska* — dijapozitiv prikazuje panoramu Züricha. Vidi se Züriško jezero i okolna brda.

Natuknice: 1) die Schweiz: 5 Millionen Bewohner, 70% deutschsprachig; 2) Hauptstadt: Bern; 3) größte Stadt: Zürich, Lage: Berge, Wälder, Züricher See; Kulturzentrum: der Sitz von: ETH, Universität, Kunstaustellungen, Theater.

O značenju Švicarske na polju nauke i umjetnosti pročita je jedna učenica referat prema: *Kleines Land — große Männer*.

D. *Lichtenstein* — na slici je panorama Vaduza sa starim dvorcem.

Natuknice: 1) das Fürstentum Lichtenstein — konstitutionelle Monarchie; 2) Einwohnerzahl: 20.000; 3) Fläche: 160 qkm; 4) seit 1868 kein Militär mehr; 5) Hauptstadt: Vaduz; 700 Jahres altes Schloß.

Pošto smo prošli sve zemlje i uz svaki komentar ponovili sadržaj prema pripremljenim natuknicama, učenici su još jedanput ponovili sadržaj uz svaku pojedinu sliku. Ovaj put im više nisam morala pomagati pitanjima.

4. Kraj sata. Na kraju su učenici uz moju pomoć donijeli plan za domaću zadaću. Tema zadaće bila je *Die deutsche Sprache und ihre Verbreitung*, a plan je izgledao ovako: a) die deutsche Sprache — indogermanische Sprache, — germanische Sprachfamilie; b) die deutsche Sprache in Mitteleuropa; c) eines der deutschsprachigen Länder.

Učenici su dobili upute da se prilikom pisanja zadaće služe tekstovima: *Die deutsche Sprache* i *Die deutsche Sprache in Mitteleuropa*, kao i natuknicama sa sata.

5. Na sličan način obrađivala sam i ostale teme »dokumentarnog« dijela. Neke od tema bile su: *Deutsche Landschaften, Soziales Leben, Moderne Wohnsiedlungen, Baustile, Berufe* itd. Učenici su za vrijeme tih sati osobito pažljivi. To je djelomično uvjetovano činjenicom da pred sobom nemaju tekst i da se mogu osloniti jedino na ono što čuju i vide na slici. Dija-pozitivni igraju veliku ulogu u pobuđivanju pažnje učenika na početku sata. Tokom sata oni usmjeravaju učenikovu pažnju i na kraju mu služe kao podsjetnik pri rekapitulaciji teksta.

Na kraju bih htjela napomenuti da sam željela prikazati samo jednu od mogućnosti rada s *jednim* dijelom tečaja *Deutsch als Fremdsprache II*. Uz TV-serije *Deutsch als Fremdsprache* ono može unijeti veliko osvježanje u nastavu njemačkog jezika.

Kronika

Germaine Tommaseo

U svibnju ove godine napustila nas je zauvijek Germaine Tommaseo nakon više od četrdeset godina predanog rada u Francuskom institutu u Zagrebu.

Ostavivši svoju domovinu Francusku, vezala je svoj cijeli život uz našu zemlju, stvorivši svoj dom u Zagrebu, koji nije napustila do svoje smrti.

Germaine Tommaseo bila je više nego predani službenik Francuskog instituta u Zagrebu, više nego administrativna osoba, koja danima sjedi uz svoj stol obavljajući najrazličitije poslove.

Germaine je bila za mnoge generacije veza između nas i one Francuske koja je predstavljala zemlju naših dalekih snova, zemlju u kojoj smo tražili usavršavanje znanja i kulture.

Kad smo kao posve mladi studenti u Francuskom institutu, koji je još onda bio u skromnim počecima, provodili velik dio svoga slobodnog vremena, bes-krajno diskutirajući o onome što smo pročitali, o onome što se zbiva u Francuskoj, Germaine je uvijek sa smiješkom na licu rado sudjelovala u našim razgovorima, pomažući nam također često i u našim raznim studentskim zadacima.

Tisuće puta je ispunjavala za bes-krajnji broj raznih studenata sve moguće formulare koje je trebalo pridonijeti kad bi se koji od sretnika uputio na studij u Francusku. I onda nas je otpremala na put s mnogo dobrih savjeta i s preporukom da svakako svratimo do njezine majke u Parizu, gdje ćemo i opet naći toplu riječ i pomoć u bilo kojoj neprilici.

Kad smo kasnije, kao mladi profesori, navraćali često u Francuski institut u raznim poslovima i dužnostima, uvijek nas je Germaine primala s onim istim smiješkom, uvijek spremna da nam po-